

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 157.

V Ljubljani, v četrtek 10. julija 1884.

Letnik XII.

Gorjé nam!

(Dalje in konec.)

Sovražnik, ki preti pogubiti narod v naši deželi, premagati se dá le z združenimi močmi. V prvi vrsti je v to poklicana državna oblast, ki z modrimi postavami ljudstvo odvráča od žganjepitja ali da to pijačo primerno obdaci, ali da vzame prodajo žganja pod oestro kontrolo in v ta namen daje stroge postave in prelomljevalce oestro kaznuje. Alkohol preveč obdaci ne kaže iz vzrokov, katerih tukaj ne gre razpravljati, tudi se ne more prepovedati prodaja žganja. Po pravici se po nekodí pritožujejo, da odsihmal, kar je prodaje žganja po krémah bolj obdacana, se toliko več žganja skrivaj potoči. Dereče reke ne moremo kar naravnost zajeziti, sicer še huje na globoko koplje in si poslednjič sama strugo naredi. Na priliko tako je tudi s prepovedjo zastran izdelovanja in prodaja žganih pijač. Nam je sicer znan prav dober pripomoček, da bi žganjepitje skor do dobrega odpravilo ali vsaj zeló omejilo. Ko bi si vsak težak mogel privoščiti opoldne juhe in kos mesa, za žejo pa vrček vina ali piva, bi ga ne mikalo po strupeni pijači. Ali celi dan ob suhem kruhu trdo delati, je vse kaj družega, in kdo bode kamen vrgel na ubogega delavca, ako si privoščí za par soldov požirek žganja, da ložej kruh je in tako rekoč krulječemu želodecu klofuta dá. Žalibog, da nekteri prepogosto klofutajo svoj želodec in prerano duševno in telesno opešajo. Slabeje ko so letine, draže ko je vino, bolj se širi kvarljivo žganjepitje. Človeštvo je že od nekda in povsod tako, da hrepení po opojnih pijačih, popolnoma se to ne dá odpraviti, a omejiti to je pa mogoče. Ko bi bilo vino v ceni, in bi ljudje imeli vsak čas pri težkem delu kave, bi se skoro odvadili ognjene vode, kakor divjaki prav primerno imenujejo žganje. A navajen žganjar ne mara za drugo pijačo, navada se je prevrgla v nekako bolešno strast, ki ga tira gotovo v pogubo.

Kdor bi ljudi odvadil žganje piti, bi bil velik dobrotnik človeštva, in vreden, da bi se mu postavil slaven spominek. A jedini vzrok surovosti ljudstva,

pobojev in pretefov, žganjepitje ni. Svojih misli ne bom prikrival in z nasveti ne hodil, kakor maček okoli vrele kaše, marveč kar naravnost povem, nevsahljivi vir vse surovosti in vseh dejanj, ki se vsled nje nahajajo, to je sedmorica naglavnih grehov, kar se tiče pobijanja med kmečkimi pa tudi mestnimi fanti, pa tretji naglavni greh. Dva psa hočeta gladati jedno kost, pa se spopadata.

Pravo vračtvo zoper surovost nahaja se le v krščanski veri. Kdor se Boga boji, bode brzdal in krotil svoje strasti in ne bode bližnjemu po življenji stregel, ako je tudi po vnanje manj omikan, vendar njegovo srce je plemenito. V ti stvari se popolno vjemam s tem, kar je „Slovenec“ pisal v št. 154. dne 3. julija. Ako država hoče odpraviti surovost pri ljudstvu, naj poleg modrih postav skrbi tudi da ne bodo nje služabniki z zglodom podirali, kar z besedami stavijo. Zastonj je vsa vnanja olika, ako srce ostane hudobno; vmazana stena se dá na videz prebeliti, a pri prvi priliki nesnaga čez belež vdari. Prav je, da se državna oblast obrača do cerkve, da naj ona ljudstvo podučuje in opominja, svari in odvráča od napačne poti, od pijanosti, surovosti, pretefov itd. Ako cerkev mora proste roke imeti, mora pomoč najti pri svetni oblasti, ki ne nosi meča zastonj. Cerkev bi imela imeti prvo besedo pri javni vzgoji mladine in nastopiti bi boljši časi.

Bil je na Poljskem nekodí goreč mašnik, pravi apostelj ljudstva, osnoval je več društev treznosti, a kaj se zgodi, žganjarjem, a ne onim niže vrste, je potem dobiček uhajal, tožili so duhovnega, da je nevarna oseba, da kalí občni mir, in res duhoven se je moral umakniti iz tega kraja. Pri nas bi sicer duhovnika ne premestili, ako bi v svojem kraji osnoval društva treznosti, komu pa je neznan, kako da duhovna gledajo s pisanim očesom, ako ljudem resnico odkriva kedar ni priležno slišati jo. Bili so časi na Kranjskem — toda molčimo raje o tem, samo toliko rečemo, ako obe oblasti cerkvena in duhovna složno skupaj ne delate, ne dá se odpraviti surovost pri ljudstvu, krščanska vera pa naklada

dolžnosti predpostavljenim in podložnim, kdor tirja pokorščino do božje in cerkvene zapovedi, naj to pokaže v dejanji, potem bodo imele vspeh njegove besede. Kakoršna je obitelj, taka je država, ktera obstoji iz posameznih obitelj. Pri mladini se mora začeti, tako se navadno pravi, mladina pa je le zrcalo svojega časa. Dandanes se skoro vsa mladina po šolah vzgojuje in podučuje. Šola naj bi nadaljevala — ali tudi nadomestovala domačo vzgojo.

Kaj lepa, kaj imenitna in vzvišena je nje naloga pri vzobraževanju ljudstva. Prašajmo pa, ali more sedanja šola spolniti svojo imenitno nalogo, ali ona nadaljuje v vsakem oziru to, kar je začela domača hiša? Tukaj smo prišli zopet do imenitnega vprašanja, do šolskega vprašanja. Koliko so nekteri — prosto ljudstvo ni — bilo tako trdno v veri, — pričakovali od šol? Pregarjaj nevednost, rekli so, in zboljšal bodeš nravnost med ljudstvom. Žalibog, da se to ne spolnuje v taisti meri, kakor bi sploh želeli.

Izobraženost uma sama na sebi ljudstva ne bode nraavno zboljšala, ako se srce ne požlahtni, ako se trma in svojeglavnost pri otrocih ne odpravi. Kje pa je učeník, da bi smel z upornimi in svojeglavnimi otroci tako postopati, kakor sploh za modro in potrebno spozna.

Duhovni in svetni učitelj sta vprežena v ozke ozke ojnice, katerih ne smeta prestopiti; brezpostavnosti ne zagovarjamo, ali brez svobode v postavnih mejah tudi pravega, živega delovanja ni. Sicer duhovnega ne gledajo več tako pisano v šoli, kakor pred kratkim časom, ali to je še komaj „dobro jutro“, to terja vendar navadna dostojnost in vljudnost, ako hočemo pa šolstvo res zboljšati, mora se to pri korenini, pri učiteljskih izobraževaliških začeti, načela se morajo prenarediti, vse drugo, kar se sicer ukrene, je lepo in dobro, a je le krparija.

O tem je bilo že večkrat govorjeno, a bode zopet prilično, danes hitimo proti koncu svoji razpravi, ter še enkrat povdarjamo, surovost se mora pri mladini odpravljati, mlado drevesce se dá vpogniti, zlomi se staro drevo. Otroku, ki se ihti in javka,

LISTEK.

Šega in navada.

(Dalje.)*

Kteri mesec sem že imenoval? Ali ne srpana? Zal mi je, da sem to storil. Pa kar je, pa je. Ko bi Vi, preč. gosp. vrednik, meni dovolili 14. junija t. l. pisati listke za „Slovenca“ in bi jaz v resnici začel pisati listke še le v mesecu oktobru, tedaj bi jaz ne praznoval svečanostne 50letnice svojega pisateljavanja že 6. julija, ampak v mesecu oktobru 1934. leta, ker bi manjkalo k 50letnici mojega delovanja še 3 mesce. Kaj ne, kdaj bo še to. Takrat ne bo Vas, ne mene na svetu. „Slovenec“ pa lahko še izhaja. Upajva toraj, da bom prej praznoval kak jubilej. Hočem ga tudi drugače in ne enostransko, ko nekteri, praznovati. Povabil bom vse listkarje, ktere poznam jaz ali ktere poznajo moji znanci, tudi nemške in iz družih narodov, še one iz Francoskega, če ne bo tedaj tudi kolera ondi razsajala, ko letos. Lejte in to je tudi, kar opravičuje moje praznovanje ju-

bileja v mesecu oktobru, kajti 6. julija mi lahko tujei zanesó kolero v Ljubljano, potem pa imam v hiši tujega gosta, kterege se težko odkrižam. Jeseni je bolj hladno in deževno vreme in to, pravijo, pomori vse kali kolero. Oktobra meseca se hočemo toraj radovati, ko bomo lahko že novo vino ali saj mošt pili. Vina bo veliko in vsakovrstnega od našega vina do Dalmatineca, če ga bodo tedaj še točili v Šiški. Nekaj litrov ga kupim, nalijem v steklenice in gosti bodo mislili, da pijó Burgundca. Za pojedino ne bom zahteval nič, še 2 gld. ne. Kadar jaz napravim veselico in hočem razveseljovati po slovenski šegi in navadi — znance in prijatelje, storim to brez plačila. Ali bi se mi smijali in še celó norčevali se iz mene vsi povabljeni, najbolj vendar nemški listkarji, rekoč: „Lejte ga olikanega Slovenca! V goste nas vabi in zahteva, da mu mi veselje, ki ga sam z nami vživa, z denarji plačamo“. Hišo svojo, ktero moram pa prej sezidati ali pa kupiti, bom okrasil z raznimi zastavami. Vihrale bodo cesarske, slovenske in tudi mestne zastave na moji palači. Mestno starešinstvo bi me srpo gledalo, ko bi njegove zastave ne razobesil. Lejte ga, bi reklo! V Ljubljani stanuje, živi, za „Slovenca“ tukaj piše listke, pa še naše zastave nima na strehi in želi priti za odbornika v

mestni zastop. Cel svet bi gledal na hišo listkarja, kteri bi na dan svečanostnega praznovanja svojega jubileja na strehi razobesil cesarsko, rudeče-belo in višnjevo-belo zastavo. Veselje in občna radost mora vladati tisti dan. Kaj pravim eden dan? Cel teden in vse mesto se mora radovati. Pokazali bomo, kaj zna in zamore slovenski listkar. Ne bomo sneli precej sedmega, ko se praznovanje prične še le 6. oktobra, zastav iz nad hiše. Osem dni bodo zastave vihrale in pričale, da je slovenski listkar pravičen, po stari šegi in navadi, gostoljuben in v resnici omikan mož, ki ne gleda le na svojo korist, ampak se ozira tudi na mestni blagor in na blagor male peščice Nemcev v mestu. Da se bo pa svečanost vsestransko vrlo obnesla, si hočem že zdaj poiskati gospodinjo, e kaj gospodinjo, soprogo, ktera bo znala izvrstno kuhati ne le za navadne, ampak tudi za svečanostne dni. Sit sem že samskega stanu.

Človeku samemu živeti je res težavno. Zato pa dandanes ljudje tako radi v zakonski jarem silijo, misleči, da bodo potem vživali rajsko veselje. Brez premisleka si marsikdo napravi domače ognjišče, a ne pomisli, kaj in s kom bo na njem kupal, kako in s čem bo živil sebe, ženo in še morebiti celo kopico otrok. Zato se pa tudi s človeškim rodom

*) Po pomoti je stalo v večrajšnjem listu „konec“.

da se mu njegova volja zgodi, ne odjenjaj, z lepo ali z grdo privadi ga pokorščini v zgodnji mladosti, ako ga s šibo udariš, zarad tega ne bo umrl, a ti bodeš rešil njegovo, a tudi svojo dušo. Kar pa je začela domača hiša namreč vzgojo, mora nadaljevati šola, toliko težavnejša bo ji naloga, ako je vzgoja v domači hiši bila zavojena.

Vsa kriva pota se ne dajo poravnati, vsako zlo je nemogoče odpraviti, a šola vendar lahko veliko dobrega stori, še več pa popači, ako je v napačnih rokah; mladost je norost pravi star pregovor, ali pa smemo pri tem roke križem držati in stvar samo sebi prepustiti in izročeno delo kar tlačansko opravljati, samo da se kaj zgodi. Pri vzgoji otrok mora se slišati jok in stok, ako ne jokajo otroci, to je, ako se jim povsod volja spolni, pa jokajo pozneje stariši in vzgojitelji; premeteni, pravdoznani, učeni zdravniki in modri sodniki pa potem pri porotnih sodbah ugibljejo, ali je zločinec bil pri pravi pameti, ko je hudodelstvo učinil, ali ni ravnal le po neizogibljivi sili, kakor se je to ugibalo pri poslednji porotni sodbi v Ljubljani, ko so sodili mladega morilca, ki je osebo sebi neljubo s sekiro pobil, kakor mesar vola. „Laib. Ztg.“ je to v dušeslovnem obziru važno obravnavano obširno popisala in zagovornik dr. S. je baje trdil, kakor smo brali, da njegov varovanec, ki je padavici podvržen, ni vedel, kaj dela, da ga ne gre obsoditi, a zdravniki so pa rekli, vsak kdor družega umori je več ali manj razburjen in razdražen, a vendar se ne more reči, da dela le iz natornega nagona in da ni odgovoren za svoja dejanja. — Pač res da! Izgovarjati tacega betežnega smemo, a izgovoriti ga ne moremo, sicer napravite kaznilnice za poštene ljudi, pa norišnice in zavetišča za zločince.

Imenovani deček je bil kot otrok svojeglaven do skrajne meje, v šolo je hodil ob grdem vremenu in v mrazu, pokojna mati ni mogla ali ni hotela sina strahovati, ter se je raje miloščini odrekla, kakor da bi bila sina redno pošiljala v šolo. Kaj je vzrastlo iz tacega dečka? To Vam je izgled med tisoči drugih.

Le dovolite otrokom vse kar zahtevajo in obsojate te, ki jih „pametno“ strahujejo, potem pa vprašajte, od kod pride, da je ljudstvo tako surovo. Zgodaj začne žgati, komur je kropiva mati. Pri takih otrocih so vsega krivi tisti, ki ga svaré, otrok ima le tu in tam svoje muhe, a sicer je dober in priden?!

Le pogledite našo mladino, kako se oblastno obnaša, kako zaničuje veljavo v očetovi hiši in v šoli. Anžek se ni naučil bogati, a tudi Anže bode ravnal po svoji glavi. Te in take misli so mi rojile po glavi, ko sem bral razne članke po časopisih, kjer se naštevajo vzroki surovosti in podajejo sveti; obravnave pri porotnih sodbah so me kar prestrašile, nehoté sem zaklical: kaj tako daleč smo že prišli. — Naj vsakdo stvar resno prevdarja, naj stori svojo dolžnost deželska oblast, ki ima moč in oblast, naj ji pomaga cerkvena z modrim svetom; rodoljubi naj pa svaré ljudstvo in odvrtačajo od brezna, kamor kar slepo dere.

množi beda in revščina. Svet je velik; veliko rodovitnih njiv, zelenih travnikov in vinorodnih vinogradov se še nahaja po svetu, pa zemlja je vsa zmerjena in posameznikom v posestnih knjigah vpisana. Toraj ni tako z lahka dobiti rodovitne zemlje v last, ktero obdelovaje bi človek pošteno redil sebe in svojo družino. Morda bi pa ktera zakonoželjna deklica mi ugovarjala in rekla, naj greva v mesto, kjer se bolje in lažje živi. E, ljuba moja, po mestih je vse napolnjeno z ljudmi, ki so navihani delavci, obrtniki, oštirji kupčevalci itd., tukaj toraj mi dva, ker sva s kmetov doma, ne bova nič ali prav malo opravila. Trda gre za zaslužek in živež. Človek dandanes pri občni draginji še samega sebe komaj živi, pa bi si še ženo na glavo nakopaval, ženo, ki bi znabiti še ne bila varčna in delavna. Pa je že taka šega in navada na svetu, da mladenič, ki komaj dvajseto leto doživi, se hoče že ženiti, in da mlada deklica vedno išče, kako bi do ženina prišla. Dobro in koristno bi po mojih mislih bilo, da bi se vsakdo, kdor se misli ženiti, s svojim premoženjem prej pri gosposki skazal ali pa z verjetnimi spričevali o svojem zaslužki dokazal, da lahko živi sebe in še družino. Potem mu gosposka lahko dovoli, ali pa, če

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. julija.

Notranje dežele.

Laž je *fakcijsnim liberalcem* že od nekdaj jako priljubljeno sredstvo v dosegu zaželjenih namenov in zavijača palica, ob katero se jako radi in povsod opirajo, kjer se jim le priložnost ponudi. Posebno na Dunaji so se nemško liberalci pri poslednjih volitvah zopet toliko laži posluževali, da jim nikdar ne bo mogoče odgovora dajati od nje z dobro vestjo. V drugem okraji Leopoldstadt so bili proti prof. Suessa, ki se je ondi za kandidata ponujal, nabiti po voglih plakati s protikandidatom Bachmayerjem. Ker je bilo pa židom in njihovim prijateljem vse na tem ležeče, da prof. Suess ne propade, temveč zopet pride vodo kalit v deželni zbor, jeli so lagati po svojih listih, da so omenjene plakate izdali sami Čehi, ki bi radi Dunajčanom svojega kandidata vsilili. Dalje so celo naštevati podpise in so prišli do posledične laži, da je podpisanih ondi 12 krojačev, 3 čevljarji, 1 krznar, 1 kavarnar, 1 stavbar, 1 sladkorničar, 2 inženirja in 1 meščan, in vsi ti so sami Čehi. Dobro! Če bi tudi res bilo, da so jih podpisali sami obrtniki, kakor so krojači in drugi taki, ali mar liberalni listi še ne vedó, da ima davkoplačevalec obrtnik ravno tako volilno pravico, kakor pa borsni baron, ki si od žuljev lahkomišljenega ljudstva svoje žepe polni! Da bi se bilo le posrečilo protikandidatu Bachmayerju podreti Suessa v Leopoldstadtu, bi bili že krivi nosovi videli, ali ali bi bila taka volitev, ki so jo česki obrtniki proizročili in izvršili, ravno tako veljavna ali ne, kakor je Suessova sedaj, kteremu so na tak lažnjiv način pripomogli do zmage.

Podolnji Avstriji se pri volitvah po mestih za deželni zbor povsod zmagali nemško-liberalci. Brez škandalov se pa volitve niso skoraj nikjer vršile, koder se nemški jezik giblje. Oggerski duh se je začel tudi avstrijskih Nemcev prijemati.

V hrvaškem deželnem zboru posvetoval se je odbor za srbske zadeve o zahtevah, ki jih je srbski klub vložil. Kar se tiče srbske cerkvene samouprave, določili so ji tudi na Hrvaškem ravno tisto področje, kakor ga ima na Oggerskem. Ravnopravnost gledé podpore srbskih šol po Hrvaškem iz deželnega zaklada se je pripoznala in gledé vpeljave cirilice se je določilo, da morajo uradi uloge pisane s cirilico po onih krajih, kjer so Srbi v večini, sprejemati in s tisto pisavo reševati. Vojnovič želi nekoliko poplave za dovoljene točke, toda njegov nasvet se ne sprejme, kljub temu pa vendarle pravi, če imajo Srbi še kaj na srcu, naj sedaj povedó, on je pripravljen podpirati jih, nakar se mu baron Živkovič zahvali, rekoč, da nič več ne; škof Živkovič pa Vojnoviča objame. Starčevićeva stranka se ni vdeležila posvetovanja in se nadjajo, da bo brž ko ne oporekala iz državno-pravnih vzrokov.

Vnanje države.

Pređen se je Bismark na svoj Varzin v senco podal, naročil je še nekemu svojih vradnikov, da naj mu izdela načrt, o pravni podlagi in mejah kolonijalne politike, za kar mu je svoje nazore razložil. Tistega se misli menda Bismark posluževati, kedar pride čas, da se bo z velevlasti razgovarjal o naselbinski politiki. Bismark dobro čuti, da je Nemčija bolj kakor vsaka druga država sama sebi premajhna postala in da ne more nikdar vsega v toliki meri pokupiti in porabiti, kolikor se blaga ondi izdela. Da obrtnija ne bo trpela škode, treba se bo ozreti v druge dele sveta, kjer se bodo napravile naselbine, ki bodo spečavale nemške izdelke med svet. Nekaj enake naselbinske politike vganjajo Francozi v Aziji, Angleži pa menda po celem svetu.

bi bili dohodki premajhni za družino, zabrani ženitev.

Koliko nesreč in žalostnih dogodkov bi ljudij tako ravnanje obvarovalo. Tako se pa ženi, komur in kadar se mu ljubi. Ženska se že dobi. Če stariši otroku kaj oporekajo zaradi ženitve, rekoč ne ženi se, se malopridnež na kratko odreže, „zakaj ste se pa vi?“ Zopet drugi silijo otroke v zakon, misleči, zakaj bi se jim vedno dobro godilo, naj pokusijo tudi enkrat grenak kruh zakonske peke. In tako je ostala na svetu šega in navada, da se ljudje eni neradi, drugi preradi ženijo in možé. In kako veselje vlada na ženitovanski dan! Vse se raduje in veseli! Da bi zmiraj tako bilo! Po naravnem nagibu sta ženin in nevesta nekoliko bolj molčéča in žalostna, se sicer vdeležujeta ženitovanskega veselja, toda boječe pogledujeta okrog, ko bi premišljevala, kaj jima bo prinesla prihodnost. Res je. Že beseda „nevesta“ ju lahko uči, da „ne vesta“, kakošno bo njuno prihodnje življenje. Vprežena v jarem, ko dva vola, ki orjeta, bota morala skupaj vleči in prenašati pezo življenja. Izpreže ju iz jarma le smrt.

Da smrt! smrt grenak je tvoj spomin. Zato pa človek tako nerad misli na smrt, dobro vedoč, da

Nihilistov na Ruskem ni še konec, pač pa so le potihnili ter se poskrili po svojih brlogih, iz katerih se le posamič tu pa tam še oglašajo kedar se jim potrebno zdi tega ali onega preveč jim sitnega policista s poti spraviti. Misel na umor cesarja so pa za nekaj časa zopet opustili. Za uda sprejmejo vsakega, kdor se jim ponudi, bodi si možki ali ženska. Posebno dobrodošle so jim pa zalolične dekleta, s pomočjo katerih se jim je mogoče marsikake osebe polastiti, ki bi jim sicer ne bila tako lahko pristopna. Tako se iz Odeše poročila, da je ondi umorila ženska roka orožniškega kapitana Gidšena. Zalo deklet omrežilo je namreč njegovega služabnika in mu je možgane osmodilo. Pogostilo ga je večkrat s piščačo in jedilom ter ga je tudi z denarjem bogato zakladalo. Znanje je bilo kmalo tako domačo postalo, da ga je v njegovem stanovanji, ki je bilo le za ene duri od kapitanovega oddaljeno obiskovala in je v poslednjem času tudi ondi prenočevala. V noči, ki je poslednjikrat hudodelnica ondi prenočila, umorila je kapitana. Splazila se je okoli tretje ure zjutraj v njegovo spalnico in ga je s sekiro po glavi udarila. Kapitan ji je ušel in tekel ves krvav svojega služabnika klicat. Služabnik hiti po pomoč, kapitan pa nazaj v temno sobo, kjer se takoj zasliši strel. Ko služabnik s pomočjo prihitel na so kapitana s prestreljeno glavo na postelji, revolver, iz kterega se je še kadilo, pa na tleh. Hišnik je pa prihitel pravit, da je ravno takrat, ko je čul pok, videl žensko skočiti iz kapitanove sobe skozi okno. Pri teh besedah je služabnik zarudel. Ker se jim je zdel sumljiv in ker so vedeli, da je ona v hiši prenočila, ktere pa sedaj nikjer ni, so ga prijeli in preiskali. V škornicah so našli 70 rubljev, o katerih je rekel, da mu jih je ona dala: Služabnik je sedaj zaprt, kapitan mrtev, morilko pa iščejo.

Na Španjskem so vstrelili dva častnika, ki sta se vdeležila poslednje ustaje. Eden je bil poročnik drugi major. Oba sta umrla pogumno. Ker se je bilo bati, da ne bi zopet kak prevrat nastal, nakopičili so okoli Gerone, kjer so ju usmrtili, silno veliko vojakov. Narod se je ves čas mirno zadržal, če tudi bi ju bili nezrečeno radi rešili. Republikanski časniki izšli so tistega dne s črnim robom in mnogo jih je bilo zaplenjenih. Barcelonci so vložili za nju prošnjo, ktera se jim je pa odbila. V sled tega nastal je nemir, in streljali so med saboj vojaki in meščani. Če je kaj ranjenih in mrtvih, poročilo ne pové.

Francoški poslanec v Londonu, Waddington, pravi, da če tudi ima *egiptovska konferenca* še marsikako sitnost in težavo za premagati, se vendar že sedaj z nekako gotovostjo sklepati sme, da se bodo velesile med sabo pogodile in bodo ukrenile skupen korak, gledé bodočnosti egiptovske. Kar se pa poročil tiče, ki jih časniki prinašajo o razpadu in drugih enakih novicah gledé konference, pa pravi Waddington, da so vse pretirana in nepopolna.

Gledé *Egipta* Rusija želi, naj bi se v Kahiri postavila mednarodna kontrola, ktera bi ne nadzorovala le samo denarnih zadev, temveč bi morala tudi na politiko svoje oko obračati. V navadno administracijo naj bi se ne vtikala, pač pa bi morala povzdigniti svoj glas v vseh važnih političnih vprašanjih, za ktere je egiptovska vlada sama pre-slaba.

Izvirni dopisi.

Od Pohorja, 8. julija. (Gosp. dr. Gregorč) je našim nasprotnikom najneznosljivejši trn v peti. Saj tudi ni čudež. Če hočeš razkropiti ovce, mahni po pastirju. Imenovanec namreč s svojim na podlagi pravice in resnice osnovanim publicistiškim delova-

mora umreti. Čudno se mi le zdi, da tudi brezverci, ki nimajo nobene vere, vendar v smrt verujejo. Tega ne morejo reči, umrli ne bomo. Vsakemu, tudi brezvercu, bogatinu in revežu, gospodu in slugi, vselemu in žalostnemu potrka prej ali poznej neizprosljiva smrt na vrata. Ali kaj pravim, potrka; če bi še samo potrkala, bi še bilo, človek bi ji še za nekaj časa ušel, ali ona pride in ugasne luč vsakemu življenju, kakor pokosi kosec med zeleno travo tudi pisane cvetlice. „Kaj pa je potem, prečast. gospod vrednik?“ — „I kaj je“, boste rekli. „Saj si na kmetih rojen in na kmetih stanuješ, toraj boš tudi vedel, da pokošeno mrvo posušé, jo na vozeh vozijo domu in pospravijo v skedenj.“ To že vem; to znabiti vé tudi mestni gospodič, ki se sprehaja po hladni senci košatih divjih kostanjev po Lattermanovem drevoredu in gleda, kako kmečka dekleta in mladenči mrvo mešajo. Jaz sem mislil, kaj je s človekom, kaj je z dušo po smrti. Truplo zagrebejo v zemljo, kjer kmalo strohni po stari šegi in navadi.

Nekaj govore, da bi mrličé sežigali. Veste kaj, preč. g. vrednik, midva se že ne pustiva sežgati. Midva oba sva Slovenca in se drživa stare sloven-

njem nasprotnikom cerkve in narodosti naše križa njihove krivično sestavljene račune. Od tod pravo sovrašstvo do neustrašljivega moža. In lahko si domisljajemo, kako jim je bilo pri srcu, ko se je zavedelo, da gospodu profesorju v zadostilo narod ponuja čast poslanca za deželni zbor. Ta novica je pa nasproti med domoljubi bila z veseljem vzprejmana in radostno pozdravljena.

Dopisnik se pač ne bode zmotil, ako reče, da je omenjeni gospod doktor oseba, ki si je gledé narodnega gibanja v najnovejši dóbi po Spodnjem Štajarju nabrala venec neprecenljivih zaslug. Zatoraj se gotovo spodobi, da mu slovenski volilci v priznanje izkažejo zaupanje ter ga po svoji moči nekako odškodujejo za njegovo neumorno delavnost na polji cerkvenem in narodnem.

Nekteri rodoljubi so bili te misli, naj bi gosp. dr. Gregorčec nastopil kakor kandidat za kmetske občine v okraji Celjskem, rekši, naj bi njegova izvolitev bila glasen odgovor tamkajšnjim obrekovalcem vrlega profesorja in lažiprijateljem ljudstva. Do sedaj sta te kraje zastopala gg. dr. Dominkuš in prof. Žolgar. Ker pa zadnji meni poskusiti srečo v skupini mest in trgov Celjskega okraja, tako bi nastal prostor za velezasluženega duhovnika in srčnega branitelja narodnih svetinj. Sicer bo, kakor se čuje, za kmetsko skupino kandidiral gosp. Mihajel Vošnjak, veliko privržencev pa ima gosp. dekan Bohinec.

Drugi želijo, naj bi gosp. dr. Gregorčec postal naslednik pokojnemu Hermanu in s tem zastopnik okoličanov pri Ptujih. Tukaj so ga kmetje že imenovali kandidatom. Tu in tam se tudi izrazujejo želje po gosp. Raič-u, ta pa sam hvalevredno priporoča gosp. profesorja. A smeli bi reči, da bi to bila skoro nevhvaležnost, ako bi ostali veljavni zavrgli kandidata, ki je že zdavnej prevzel trudapolno nalogo, biti učiteljem in vzgojiteljem doraslemu ljudstvu, in ki ta svoj poklic ne brez zdatnega vspeha spolnuje z občudovanja vredno vztrajnostjo. — Gosp. dr. Gregorčec, profesor bogoslovja, bodi na vsak način deželno-zborski poslanec!

Pristavek. Za okraj Brežice (namesto begunca g. Žnideršiča) je kandidatom že „uradno“ proglašen vmirovljeni c. kr. okrajni komisar in cesarski svetovalec gosp. Jerman. Isto tako za Maribor: gg. baron Goedel-Lannoy (mesto dosedanega poslanca in narodnjaka g. Flucher-ja) pa notar dr. Radač (zopet). Preostane še Slov.-Gradec in Ljutomer; ni dvombe, da bo tam z novič voljen g. dr. Šuc, mestni župnik, a tukaj g. Kukovec, tržan.

Pretečenih šest let bila je prva perijoda, ko so vsi (8) zastopniki slovensko-štajarskih kmetov bili narodnjaki. Kako bo v sledeči dóbi, to bodo pokazale volitve sredi meseca avgusta.

Iz Gorice, 1. julija. (*Quousque lahonstvo! Preustrojitev slov. političnega društva.*) Iz časnikov je že znano, da je določilo „slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ 6. julija t. l. na bližnji Kostanjevici blagosloviti svojo zastavo. Na povabila je obečalo mnogo društev svečanosti vdeležiti se. Po namenu deluje naše društvo na izomiko in gmotno podporo in zaslonbo našega delavskega stanu. Društvo je v prvi vrsti človekoljubno, v tem pogledu toraj kosmo-politično, in se ne peča z nobeno politiko ali kako posebno stranko. Vsled tega je dru-

ske šege in navade, kot klop kože, da naju pokopljajo po slovenski navadi v domačo zemljo. Veste nekoliko sva tudi sebična, čeravno ne Vi, jaz pa. Glejte, ko bi moje truplo sežgali, kako bi moji sorodniki o vseh Svetih po lepi šegi in navadi prišli k meni na gomilo, mi obesili tu lepih, če tudi ne lavorovih, vencev in prižgali lučic? Doma prah sežganih predrazih ranjkih v loncih imeti, veste, tega se Slovenci ne bodo nikoli navadili. Kaj ne, naš kmet ima v mali hiši malo prostora, tako tudi gospoda po mestih, tedaj kam bomo devali piskre s prahom umrlih napolnjene? To bi bil lonec pri loncu. To ne gre. Zakon narave je tak, da se truplo umrlega človeka dene v zemljo, iz ktere je vzeto. „Pulvis es et in pulverem reverteris“ ali po domače „prah si in v prah se boš spremenil“. Veste prahu pa nihče in nikjer, toraj tudi doma ne ljubi. Mi verni Slovenci se bomo držali stare šege in navade, brezverci naj se pa pusté sežigati, ako menijo s sežiganjem trupla tudi dušo vgonobiti.

(Konec prih.)

štvo v prijateljski zvezi z vsakim drugim društvom enakega pomena, in sprejmlje samo Slovence ne zaradi nasprotstva ali antipatije proti enakim društvom druge narodnosti, ampak zaradi ložeje notranje uprave in zaradi lajšega porazumljenja, zlasti ob priliki skupnega in medsebojnega podučevanja in razgovarjanja. Iz tega vzroka se enaka društva povsod osnujejo, če je možno, za ude ene in iste narodnosti.

Naše društvo deluje mirno in deli na tihem dobrote potrebnim ndom, in nikdar ni dalo povoda, da bi se mogli kje nad društvom spodtikati, in se še najmanj meša v to, kar počenjajo društva drugih narodov. Dokaz temu, da se vdeležijo društvene svečanosti dne 6. julija tudi laška podporna in delavska društva iz Trsta in iz Gorice same; iz Trsta pridejo neki celó zastopniki patriotskega društva „Avstria“ slavnost počastiti. Vlada sama je društvu in vabljenim društvom dovolila, da se smejo tega praznika vdeležiti skupno, kakor jim je po pravilih pripuščeno.

Do tu se vrši stvar pravilno in brez vsakega spodtikanja, ko naenkrat zagrmé Goriški Lahi najprej v starašinstvu z interpelacijo do župana, češ, ali so mu znane namere našega društva gledé na 6. dan julija, in kaj misli v tem oziru storiti. Župan odgovori, da hoče postopati v soglasji z vlado, in vladni komisar je takoj besedam županovim pritrdil. To je ena; druga pa je ta, da so lahoni to in ono trosili po Gorici že več dni, kako se hočejo istega dne obnašati. Tretja pa je najlepša. V soboto 28. jun. je prinesel Goriški, ne laški, ampak lahonsko-judovski list „Corriere“ na prvem mestu članek z naslovom: „La grande Slovenia“ („Velika Slovenija“), v katerem ne smeši samo skromnega in pohlevnega našega društva, ne žali samo celó določene kumice novi zastavi pri blagoslovljenji, grofinjo Lanthieri, ampak prideje laž za lažjo, češ, „da se hočejo Slovenci, „panslavisti“ pripeljati s posebnim vlakom od raznih strani, da hočejo ti prihrumeti z zastavami in italijansko ljudstvo z demonstracijami, z „živio“ siliti k dejanjem, da hočejo mestni Slovenci, kjer stanujejo, hiše s trobojnicami slovenskimi tega dne olepšati da se bo vsled tega meščanstvo vznemirjalo, da utegne priti do krvavih bojov, in da se vsled tega — oh, nesreča čez nesrečo!! — oskrunijo dostojnost in pravice Goriškega mesta.“

Lahonski list „Corriere“, ki trdi še 25. junija, da mu je „irredentovski“ Tržaški dnevnik „Indipendente“ simpatičen časnik, zahteva, da bi se s Slovenci tako postopalo, kakor ob Šempaskem taboru, ko so morali iti zunaj mesta daleč okoli, in hvali zaradi tega opomin tedanjih vladnih ukrepov žalostnega spomina za dóbe Kubecka, t. j. onega uradnika, ki zaseda sedaj namestniški stol v Gradu. „Corriere“ Slovence prišteva v Gorici za tujce, in trdi, da Gorica je izključno „casa nostra“, t. j. italijansko mesto, ter strmi, da se sme zastava pohlevnega društva slovenskega v Gorici, ali bolje, blizu Gorice blagosloviti.

Z eno besedo, lahonski, od judinje vredovan list, ščuva naravnost, če tudi po vrščenji besed, nekoliko po judovsko-advokatski zvitosti, ta list, pravimo, ščuva in podpihuje brez ovinkov italijansko ljudstvo, da bi provzročilo kak poboj ali škandal in tako zaprečilo najnedolžniši akt, blagoslovljenje zastave brezbarvenega, mirnega društva. Slovenci brez izjeme so strmeli nad svobodo, ki jo vživa laško časopisje, v tem ko našo veliko prepohlevno in ponižno „Sočo“ za najmanjši vladi nepovoljni izraz zasejajo; Slovenci so strmeli nad tolerantnostjo državnega pravdnika v tem slučaju še posebej, ko je iz vsake vrste imenovanega ščujočega članka brati in spoznati moral, da se je silno pregrešil proti tiskovnim zakonom; saj kar draži narod proti narodu. Mi pa, ki tukajšnje razmere poznamo, se ne bomo čudili, če se nihče naših ne zgane in tega vladi na pravem mestu ne sporoča; čudili se pa ne bomo, če ne ostane draženje lahonskega lista brez sledu*), in kar naprej povemo, da se je uvod drugim činom že pokazal: Nocoj po noči že so pomazali in oskrunili na razne načine zunanje zidove frančiškanske cerkve na Kostanjevici! Ako so čuvaji javnega reda in miru v soboto še spali, jih to in pa še kaj družega zdrami morda že danes. Merodajni krogi pa bi morali izvedeti, da

*) Naši čitatelji že vedó, da se je morala nameravana svečanost odložiti. Zaradi tega tudi tega dopisa nismo precej priobčili, a zdelo se nam je primerno, da naj vendar pride med svet. Vredn.

tukaj se tolmačijo zakoni drugače, kedar je treba skrbeti za mir nasproti mirnim Slovincem, in naši deželni in še v večji meri državni naš zastopnik ima sveto dolžnost, da se zgane v tem obziru nemudoma.

(Konec prih.)

Izza Svete gore, 7. julija. (*Vriš zaradi blagoslovljenja zastave bralnega in podpornega društva v Gorici.*) Lep dan se je bližal bralnemu in podpornemu društvu ter vsem Goriškim Slovincem. Željno smo pričakovali dan 6. t. m., ko se je imela slovesno blagosloviti zastava bralnega in podpornega društva. Podporna društva so važno sredstvo, da naše rokodelce in delavce izpulimo tujim rokam, ter osvobodimo, omikamo in oblažimo. Žalosten je stan naših odpadlih rokodelcev in delavcev v Gorici; v moralnem in gmotnem oziru so obžalovanja vredni. Zaradi tega vsak rodoljub veselega obraza gleda na naše krepko se razvijajoče bralno in podporno društvo v Gorici. Ni toraj čuda, da je vsa deželica radovala se djanja, ki je bilo nameravano dne 6. t. m. Vsaj se je ta dan hotelo to nadepolno društvo postaviti pod brambo Najvišjega, ter se izročiti priprošnji svojih patronov sv. Cirila in Metoda. Pač veličasten praznik za to društvo.

To gibanje društva je pa z natorno močjo prešinilo vse primorske Slovence. Komur koli mogoče hotel se je vdeležiti te slovesnosti. To zavedanje in gibanje je pa neljubo postalo našim neodrešenim sodeželanom. Oni hočejo svetu lagati, da Primorsko je italijanska pokrajina, zato jim je vsak znak našega življenja neljub in zopern. Hoteli so vsaj to doseči, kar so ob času Šempaskega tabora, da naj bi Slovenec ostal zunaj mesta. A hvala odboru bralnega in podpornega društva, ta je imel zadosti narodnega ponosa. On ni mogel in smel privoliti v naredbe naše skrbne politične oblasti, ker te vsak zaveden Slovenec in tudi pošten Italijan spoznava poniževalne za naš narod. Smelo bi se še več reči. Kdo nam nasprotuje? Pošteni Italijani gotovo ne, kajti naše slovesnosti so se celó hoteli vdeležiti Goriško podporno društvo „mutuo soccorso“ po odboru in društvenikih, podporna društva v Gradišči, Trziči, Tarri, Marianu, Korminu, dalje „Unione operaia“, „Austria“ in druga društva iz Trsta — po deputacijah.

Naša slovesnost je v oči bodla le neke posebne ljudi, ktere zastopa „Il Corriere di Gorizia“ in „L'Indipendente“ v Trstu. Te ljudi pa menda naša vlada na Dunaji dobro pozna. Škoda, da jih Goriška gosposka ne! Tudi nekteri goriški mestjani, menda kaki štirji slovenski odpadniki v družbi ravno toliko judov so zbornali neko število podpisov za peticijo zoper slovensko slovesnost. To peticijo je dne 2. julija obravnaval Goriški mestni zastop. Tukaj priložen zapisnik obravnave svedoči, da mestni očetje niso posebno gorko zagovarjali namero svojih somestjanov in njihovih prijateljev, rekše bralnega in podpornega društva slovesnosti.

V spoštovanji do samega sebe, do društva in do vsega slovenskega naroda je bil odbor prisiljen nameravano slovesnost odložiti. Ta sklep se je nagloma razširil po Gorici v petek, in v soboto dne 5. t. m. se je raznesel po vsi deželi in dalje.

Tudi naša avstrijska zavest bi bila silno žaljena, ako bi se bil društveni odbor vdal nečastnim naredbam vstrežajočim „irredentovstvu“. Mi se vendar ne bomo vklanjanjani onim, kterih sree bije za pomnoženo pa še ne zloženo Italijo!

Žalostno je bilo v soboto sprehajati se po Gorici. Videli si naše ljudi vtolažene vesti, a grenkega obraza, na obrazih nasprotnikov pa si lahko bral škodoželni posmeh in hinavstvo. Tudi kmetje iz naših gor bivajoči po opravkih v mestu so se razumeli, in marsikako trpko so povedali našim neodrešenim. Tudi trd kmet je hvalil odbor podpornega društva, ker je obvaroval sramote naš naroden ponos in zavest enakopravnosti. Mi Italijanom ne branimo nobedne patrijotične slavnosti, prostost za take zahtevamo pa tudi mi za-se, in nadjamo se, da Dunajska vlada bo potrebno storila, da bomo zdaj zadržano slovesnost ob kratkem še bolj navdušeno in bolj številno praznovali, nego bi se to vršilo odmenjeno nedeljo 7. t. m. Na svidenje pa vabimo tudi vas, brate iz Ljubljane!

Domače novice.

(Cesarjevič Rudolf) se je danes ponoči peljal iz Pulja skozi Ljubljano v Maribor, kjer ga je ča-

kala princesinja Stefaniya, ki je z Dunaja tje dospela ob dveh po polnoči. Cesarjevič je ob 5. uri dospel tje ter se s svojo soprogo v posebnem železničnem vlaku odpeljal v Celovec. Zajutrak pripravili so jim v Spodnjem Drauburgu. Danes bivata pri naših sosedih v Celovec, kjer so dovršili muzej „Rudolfinum“. Slovesnost otvorjenja muzeja pričela se je danes ob 9. uri v navzočnosti najvišjih gostov Rudolfa in Stefanije. Od 10. do 12. ure obiskovala sta javne zavode, potem zaslisevala prosilce. Ob 1. uri je bilo kosilo, po kosilu podala sta se pa cesarjeviča, ako je bilo vreme za to, vsled sporeda na Vrbsko jezero, od ondod pa v Ischl, kjer se bodo sošli s cesarjem, kamor se je peljal naravnost iz Pulja. Iz Ischla podala se bota v Feldafing, kjer ste sedaj cesarica in cesaričina Valerija.

(Slovenski štajarski poslanci sklicujejo volilne shode), na katerih svojim volilem razkladajo današnji politični položaj, kazaje jim pot, po kateri naj hodijo, da se bodo ognili nemčurskih zanj, ki so jim ondi povsod nastavljeni. Tako postopanje, se vé, da pa ondašnje nemčurje silno v oči bode in zato vse poskušajo, da bi volilne shode onemogočili ali pa vsaj kolikor se dá, motili in javni mir in red kalili. V to svrhu najemajo si hlapce in postopače, ktere s šnopsom in vinom napajajo; kekar so pa zadosti pijani, potem jih pa začnejo hujskati na zbrane volilce, da bi se le škandal napravil in pretep začel. Tako so napravili ali vsaj hoteli napraviti pretep na volilnem shodu v Račjem, kjer se je bilo le hladnokrvnosti zbranih volilcev in treznosti njihovih voditeljev, ki so zbor sklicali, zahvaliti, da se niso sprijeli. Ker pa pijanim hlapčonom, ki so bili pod zapovedništvom nekega Sorka in Repnika vulgo Šturma, vinski in šnopsarski duhovi niso dali nič več pokoja, stekli so se med seboj, in so pozneje celó nekega žandarja napadli, kateremu bi bili najrajši v svoji pijanosti orožje pobrali. Skupili so pa pri tej priložnosti sami toliko, da bodo pomnili svoje celo življenje, kaj se pravi na nemčursko komando slovensko ljudstvo dražiti in žandarje napadati. Ne le, da sta jih žandarja več hudo poškodovala osuvavši jih z bodali, so zapeljane reve tudi še zaprte in kazni, ki jih bo zarad napada orožnikov zadela, ne bo majhena. Iz tega vsega zopet sledi, da je nemčur Slovincu povsod le na škodo, kjer se poslednji ž njim peča. Ko bi hlapci ne bili poslušali nemškutarjev, bi jim ne bilo treba sedaj ranjenim biti povrh vsega pa še zaprtim.

(Imenovanje.) Finančni koncipist Jos. Giesser postal je davkarski inšpektor.

(Na moškem učiteljski) je delalo zrelostno preskušnjo od 30. junija do 4. julija 33 pripravnikov. 24 jih je izdelalo z dobrim vspehom; 9 pa jih bode moglo ponovljati preskušnjo čez dva meseca (pa ne iz vseh predmetov). Od 33 pripravnikov jih je delalo preskušnje samo za nemške šole devet, drugi za nemške in slovenske.

(Duhovske spremembe v Tržaško-Koparski škofiji.) Preč. g. Jakob Bonifacio, duhovni pomočnik pri starem sv. Antonu, je imenovan za korarja Koparskega kapiteljna.

(Hudovoljno laž.) „Edinost“ 9. t. m. piše: Dunajska židovska časnika „Neue Fr. Presse“ in „W. Tagblatt“, trosila sta v svoji nedeljski številki vest, da so na železnici med Divačo in Puljem zasačili podkop (mino) z dinamitom. To sumlječo laž je tukajšnji „Osservatore“ precej v ponedeljek oporekel,

ali prej so bili tukajšnji talijanski časniki: „Piccolo“, „Cittadino“ in „Indipendente“ uplenjeni, ker so ono vest porazglasili.

(Iz Metlike), 8. julija, se nam poroča: Moje današnje poročilo je žalostno. Belokranjski narod je toliko mirnega značaja, da se v teh krajih o kakih pretepih redkokrat sliši. Toliko bolj nas je zabolil in razburil čin, ki se je v nedeljo v Božjakovem dogodil. V Težakovi krčmi so se fantje nekaj sprli, žalibog tudi sprijeli. Nek nemškar (havzirar) prime za bodalec (štilet) in rani močno tri tovariše; eden je vsled rane že umrl. Morilec se je danes sam tukajšnjemu sodišču izročil. Pravi vzrok prežalostnega dogodka obelodanila bo preiskava.

(Novo žandarmerijsko postajo) napravilo je ministerstvo za deželno brambo na Slatini.

(V „Wiener-Mediz.-Wochenschrift“) se razpisuje služba srenjskega zdravnika s pristavkom, da le Nemci smejo prositi. — Prav dobro; naj se po Slovenskem pri izpisovanju služb ne pozabi pristavek: Le rojeni Slovenci smejo prositi. Bomo že skrbeli, da bode za vsako potrebo sposobnih prosilcev dovolj.

(Včeraj v Pulji) zasačeni človek je socijalist iz Kodanja doma. Že enkrat poprej izgnali so ga iz vseh avstro-ogerskih dežel.

Razne reči.

— Premalo časa! V soboto so Graški učitelji pri svojem shodu predlagali, naj bi se v učnem načrtu povečalo dosedanje število ur za poduk v nemščini. Ako že Nemci ne izhajajo z urami, poduku samo materinščini določenimi, kako bi, vpraša štajarski naš poročevalec, naj slovenski učitelji delali, da bi deco naučili dva jezika?

— Tatvina na pošti v Kološu na Erdeljskem, ki 27.000 gold. iznaša, je bila povod, da so zaprli železničnega blagajnika Hanczevicsa in pa načelnika Schillinga, ker ju imajo na sumu, da sta se tatvine vdeležila.

— Kolera. Kakor zasebne novice iz Francoskega poročajo, se ondi kolera širi, in je nevarna postala, ker se je nek kužen značaj pokazal. Človek je v prav kratkem času živ in mrtev, ne da bi kaj bolehal. V Toulonu se je polastila tudi že okraja, kjer delalci stanujejo. Zdravniki v Toulonu ljudi roté, da naj 14. dan t. m. doma ostanejo in naj nikari ne hodijo v Pariz na narodni praznik. Če že minister nima pameti, da bi prepovedal romanje, naj jo vsaj ljudje imajo in naj doma ostanejo, da ne bodo kolere okoli raznašali. Beg ljudi iz Toulona še ni pojenjal. Mesto šteje navadno nekako 60.000 prebivalcev in pravijo, da jih je že več kot 40.000 pobegnilo.

Telegrami.

Dunaj, 9. julija. Izvoljeni v velikem sestvu dolenje-avstrijskem za deželni zbor so gg.: Dreher, Gallerburg, Gudenus, Hardegg, Kinsky, Kielmansegg, opat Carl, Mitscha, Pirko, Richter, Schweitzer, Gustav Suttner, Thurn, Traun, Hoyos.

Pulj, 9. julija. Danes opoludne so bile pomorske vaje dokončane. V posebnem ukazu za brodovje izrekel je cesar mornarici svojo popolno zadovoljnost o vsem, kar je videl, kar ga gledé bodočnosti s posebno mirnostjo navdaja; vsi člani vojne mornarice dokazali so vstrajno in požrtovalno marljivost. Zaradi tega je cesar sklenil: „Najnovejših dni, ki sem jih preživel v sredi moje vrle vojne

mornarice, ktero še vedno čvrst Tegetthoffov duh navdaja, sem prav iz srca vesel.“

Zadra, 9. julija. Deželni zbor se je danes končal.

Toulon, 10. julija. Danes 5 mrličev za kolero.

Marseille, 10. julija. Včeraj jih je čez dan umrlo 9.

Marseille, 9. julija. C. k. generalkonzul avstrijski brzovaji; „V poslednjih 24, urah umrlo je 25 ljudi za kolero. Kolera se je prikazala tudi na dveh ladijah v tukajšnji luki. Paroplovba večinoma vstavljena. Trgovina je zastala. Borze skoraj nihče več ne obiskuje. Včeraj zaprli so licej. Da bi tudi občinske šole zaprli ni obveljajo zaradi otrok, da se ne bodo po ulicah potikali. Ljudje vedno bolj beže.

Carigrad, 10. julija. Ladije prihajajoče iz Varne, Küstendja, po Donavi, iz Odese, Brindisi in iz Trsta morajo se podvreči petdnevni opazovanju.

Tujci.

9. julija.

Pri **Maliči**: N. Petronio, trgovec, iz Smyrne. — Fischer in Drasche, trgovec, z Dunaja. — Anton Piber, mestni vradnik, iz Trsta. — Dr. Guido Piber, e. k. tajnik, iz Trsta. — Fortis, zasebnik, s soprogo, z Reke. — Janez pl. Pernoschy, k. ogr. minist. tajnik, iz Budapešta. — Josip Urbančič, grajščak, iz Preddvora.

Pri **Slonu**: Peter Schleimer, trgovec, s soprogo, iz Varšave. — S. Naunovič, trgovec, iz Belgrada. — M. Paranos, trgovec, iz Breke. — Singer in Fischer, trgovec, z Dunaja. — Jakob Strupi, s sestro, iz Slavine. — Oton Müller, trgovec, iz Görlicza. — Karl Kardoš, trgovec, iz Siofoka. — Sonnenberg, trgovec, iz Kaniže. — Alfonz Faber, s hčerjo, iz Trsta. — Janez Vogrich, e. k. pomorski častnik, iz Pulja. — Fischer, posestnik, iz Belaka. — Frane Inocente, gostilničar, iz Postojne.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

| 10. julija. | |
|--------------------------------------|--------------------|
| Papirna renta po 100 gl. | 80 gl. 35 kr |
| Sreberna | 81 " 50 " |
| 4% avstr. zlata "renta, davka prosta | 102 " 85 " |
| Papirna renta, davka prosta | 95 " 75 " |
| Akcije avstr.-ogerske banke | 853 " — " |
| Kreditne akcije | 160 gl. 300 " 50 " |
| London | 121 " 90 " |
| Srebro | — " — " |
| Ces. cekini | 5 " 76 " |
| Francoski napoleond. | 9 " 87 1/2 " |
| Nemške marke | 59 " 60 " |
| Od 9. julija. | |
| Ogerska zlata renta 6% | 122 " 15 " |
| " " " 4% | 91 " — " |
| " " " papirna renta 5% | 87 " 95 " |
| Akcije anglo-avstr. banke | 200 gl. 107 " 80 " |
| Länderbanke | 100 " 40 " |
| " avst.-oger. Lloyd v Trstu | 539 " — " |
| " državne železnice | 315 " 80 " |
| " Tramway-društva velj. 170 gl. | 217 " — " |
| 4% državne srečke iz l. 1854 | 250 gl. 125 " 25 " |
| 4% " " " 1860 | 500 " 135 " — " |
| Državne srečke iz l. 1864 | 100 " 169 " — " |
| " " " 1864 | 50 " 168 " — " |
| Kreditne srečke | 100 " 176 " — " |

Št. 3914.

Naznanilo.

Zarad glavnega snaženja in nekoliko družih potrebnih naprav ostane deželna blagajnica kranjska od 14. do vštetega 19. julija 1884. l. za strankini promet zaprta.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani 5. julija 1884. l.

„AZIENDA“

avstrijsko-francoska

zavarovalnica za zavarovanje življenja in rent.

P. n.

Dovoljujemo si Vam naznanjati, da smo ustanovili v Ljubljani

zastopstvo za Kranjsko, Koroško in Primorsko

in je izročili gospodu

Josipu Prosenč-u,

(3)

katerega pisarna je v Slonovih ulicah št. 52.

Ta vsprejema naročila za zavarovanje ljudi v vseh kombinacijah in daje s prijaznostjo zaželjena pojasnila.

Na Dunaji dne 1. julija 1884.

Ravnateljstvo.

„AZIENDA“

avstrijsko-francoska

zavarovalnica proti nezgodam in elementarnim nesrečam

P. n.

Dovoljujemo si Vam udane naznati, da smo ustanovili v Ljubljani samostojno zastopništvo za Kranjsko in je izročili gospodu

Josipu Prosenč-u,

katerega pisarna je v Slonovih ulicah št. 52.

Ta vsprejema vsakovrstna naročila za zavarovanje proti ognju in daje radovoljno zaželjena pojasnila.

V Gradci, v 1. dan julija 1884.

(3)

Z velespoštovanjem

Zastopstvo „AZIENDE“

avstrijsko-francoske zavarovalnice proti nezgodam in elementarnim nesrečam v Gradci.